

Рекомендована д. фармац. наук, проф. Т. А. Грошовим
 УДК 615.273.53:616.831-005.4]:614.27
 DOI 10.11603/2312-0967.2018.3.9324

АНТИАГРЕГАНТИ ПРИ ІШЕМІЧНОМУ ІНСУЛЬТІ З ПОГЛЯДУ СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

©О. Р. Левицька, Б. П. Грошовик

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
 levytska.oksana@gmail.com, hromovyk@gmail.com

Мета роботи. Ситуативний аналіз номенклатури зареєстрованих в Україні антиагрегантів (АА), їх продуктової та цінової кон'юнктури, а також економічної доступності.

Матеріали і методи. Дані з Державного реєстру лікарських засобів (ЛЗ) України, інформація з сайту «Аптека online.ua». Розраховували коефіцієнт ліквідності ціни (Kliq), вартість встановленої добової дози (DDD), аналізували роздрібну вартість ЛЗ клопідогрелю у рамках програми «Доступні ліки».

Результати й обговорення. Ситуативний аналіз продуктової кон'юнктури АА дозволив установити 32 зареєстровані торгові назви (ТН) моно- та 2 ТН комбінованих ЛЗ клопідогрелю; 22 ТН моно- та 4 комбінованих ЛЗ АСК; по одному ЛЗ тиклопідину та трифлузалу. Максимальна вартість DDD (понад 20 грн) притаманна для 2-х ТН клопідогрелю та одну ТН трифлузалу. Мінімальна вартість DDD (менш ніж 2 грн) характерна для майже 90 % ТН АСК, а також для 5-ти ТН клопідогрелю. Для 4 ТН клопідогрелю, 10 ТН АСК, ТН тиклопідину та трифлузалу Kliq був меншим 0,15; для 20 ЛЗ клопідогрелю та 4 ЛЗ АСК – знаходився у межах 0,15 – 0,49, а для 5 ЛЗ АСК був вищим 0,5. З'ясовано, що реєстр ЛЗ, вартість яких підлягає відшкодуванню (в рамках урядової програми «Доступні ліки»), включає 23 ТН клопідогрелю. Відсоток доплати за упаковку ЛЗ коливається у межах 0 – 49,5%.

Висновки. Встановлено, що продуктова кон'юнктура АА на момент дослідження сумарно налічувала 62 ТН ЛЗ. Виявлено, що серед АА найбільш економічно доступними є ЛЗ АСК, оскільки для більш ніж половини з них вартість DDD є меншою 1 грн. Низька економічна доступність характерна для 2-х ТН клопідогрелю (плавікс та коплавікс), а також ТН трифлузалу (дісгрин). Аналіз значень коефіцієнта ліквідності ціни засвідчив, що на момент дослідження ціни на більшість АА були коректними відносно споживачів, а висока цінова конкуренція притаманна 5 ЛЗ АСК. У межах урядової програми «Доступні ліки» одну ТН клопідогрелю пацієнти можуть отримати безкоштовно, для 19 ТН відшкодовується 61,9 – 98,9 % їх вартості, а за 3 ТН споживачі повинні доплатити близько половини їх вартості.

Ключові слова: ішемічний інсульт; антиагреганти; соціальна фармація.

Вступ. Антиагрегантна терапія є одним з важливих методів реперфузії (відновлення кровотоку в ішемізованій ділянці мозку) в гострому періоді ішемічного інсульту (іі). Її застосовують також і з метою вторинної профілактики. Особливості застосування антиагрегантів (АА) при іі висвітлені нами в монографії «Ішемічний інсульт: клініко-фармацевтичні аспекти» [1]. Препаратом вибору як в гострому періоді ІІ, так і при вторинній профілактиці є ацетилсаліцилова кислота (АСК). З метою вторинної профілактики рекомендують використовувати також клопідогрель, трифлузал [2], дипіридабол з модифікованим вивільненням [3], тиклопідин [4] тощо.

З 1 квітня 2017 р. в Україні діє урядова програма «Доступні ліки», у рамках якої пацієнти за рецептом лікаря можуть отримати безкоштовно або з доплатою ЛЗ для лікування серцево-судинних захворювань, цукрового діабету II типу та бронхіальної астми. Перелік міжнародних непатентованих назв лікарських засобів (МНН ЛЗ), які включені до програми, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України

(КМУ) від 09.11.2016 р. № 863 [5] із змінами, внесені Постановами КМУ від 17.03.2017 р. № 152 [6] та від 27.12.2017 р. № 1080 [7]. Наказом МОЗ України від 22.01.2018 р. № 111 затверджено реєстр ЛЗ, вартість яких підлягає відшкодуванню, який налічує 239 препаратів [8]. З групи АА у цей реєстр включено клопідогрель. Вказане вище зумовлює актуальність досліджень АА з позицій соціальної фармації, хоча АА вже були об'єктами низки наукових досліджень [9–11].

Мета роботи – ситуативний аналіз номенклатури зареєстрованих в Україні АА, їх продуктової та цінової кон'юнктури, а також економічної доступності.

Матеріали і методи. Номенклатуру та кількість зареєстрованих в Україні АА аналізували за даними Державного реєстру ЛЗ України [12], продуктової та цінової кон'юнктури їх ринку – за інформацією, розміщеною на сайті «Аптека online.ua» в рубриці «Ціни на ліки» шляхом розрахунку та порівняння коефіцієнта ліквідності ціни (Kliq) [13], економічну доступність – на підставі таких показників, як вартість встановленої

добової дози (defined daily dose, DDD) за мінімальною закупівельною ціною (МЗЦ) та роздрібна вартість ЛЗ клопідогрелю у рамках програми «Доступні ліки». Період дослідження – липень 2018 р.

Результати й обговорення. На момент дослідження в Україні було зареєстровано 32 торгові назви (ТН) моно- та 2 ТН комбінованих ЛЗ клопідогрелю (сумарно 54,8 % аналізованої номенклатури); 22 ТН моно- та 4 комбінованих ЛЗ АСК (41,9 % номен-

клатури); по одній ЛЗ тиклопідину та трифлузалу (по 1,6 % номенклатури). При цьому 2/3 цих ЛЗ іноземного виробництва. Оскільки в аналізованих джерелах інформація про ЛЗ дипіридамолу з модифікованим вивільненням була відсутня, то його не включено в аналіз.

Результати дослідження вартості DDD ЛЗ за МЗЦ у розрізі окремих МНН та форм випуску ЛЗ представлено в таблиці 1.

Таблиця 1. Результати аналізу вартості DDD антиагрегатів за мінімальною закупівельною ціною

ТН ЛЗ	К-сть пропоз.	МЗЦ, грн/ вартість DDD, грн	ТН ЛЗ	К-сть пропоз.	МЗЦ, грн/ вартість DDD, грн
1	2	3	4	5	6
Клопідогрель 75 мг (DDD* – 75 мг)			АСК 300 мг (DDD* – 1 табл.)		
<i>Коплавікс®</i> , табл. в/о, 75 мг/75 мг № 28, Санофі-Авентіс Україна, Україна	6	<u>611,47</u> 21,84	<i>Аспірин кардіо®</i> , табл. в/о, кишковорозч., по 300 мг № 28, Байєр АГ, Німеччина	9	<u>75,25</u> 2,69
<i>Плавікс®</i> , табл. в/о, по 75 мг № 28, Санофі-Авентіс Україна, Україна	6	<u>584,03</u> 20,86	<i>Аспенорм</i> , табл. в/о, кишковорозч. по 300 мг № 20, ТОВ «Фармекс Груп», Україна	2	<u>43,89</u> 2,19
<i>Клопідогрель-Зентіва</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Зентіва, Чеська Республіка	6	<u>97,07</u> 3,24	АСК 150 мг (DDD* – 1 табл.)		
<i>Агрель 75 мг</i> , табл. в/о, по 75 мг № 28, Асіно Фарма АГ, Швейцарія	5	<u>89,36</u> 3,19	<i>Кардіомагніл</i> , табл. в/о, по 150 мг № 30, Такеда ГмбХ, Австрія	13	<u>39,57</u> 1,32
<i>Клопідогрель-Зентіва</i> , табл. в/о, по 75 мг № 90, Зентіва, Чеська Республіка	5	<u>257,3</u> 2,86	<i>Акард</i> , табл. кишковорозч., по 150 мг № 50, «Польфарма» С.А., Польща	6	<u>66,14</u> 1,32
<i>Медогрель</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Медокемі ЛТД, Кіпр	6	<u>83,07</u> 2,77	<i>Кардіомагніл</i> , табл. в/о, по 150 мг № 100, Такеда ГмбХ, Австрія	13	<u>92,70</u> 0,93
<i>Тромбонет®</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, ТзОВ «Дослідний завод «ДНЦЛЗ», Україна	13	<u>75,60</u> 2,52	АСК 100 мг (DDD* – 1 табл.)		
<i>Клопідогрель</i> , табл. в/о, по 75 мг № 10, ТзОВ «Дослідний завод «ДНЦЛЗ», Україна	4	<u>24,80</u> 2,48	<i>Аспірин кардіо®</i> , табл. в/о, кишковорозч. по 100 мг № 28, Байєр АГ, Німеччина	11	<u>50,20</u> 1,79
<i>Нугрел</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Мікро Лабс Лімітед, Індія	5	<u>71,58</u> 2,39	<i>Аспірин кардіо®</i> , табл. в/о, кишковорозч., по 100 мг № 56, Байєр АГ, Німеччина	9	<u>84,75</u> 1,51
<i>Клопідогрель-Тева</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Тева Фармацевтікал Індастріз Лтд., Ізраїль	7	<u>70,94</u> 2,36	<i>Ацекор кардіо</i> , табл. кишковорозч. по 100 мг № 50, ТОВ Науково-виробнича фірма «Мікрохім», Україна	10	<u>48,60</u> 0,97
<i>Лопірел</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Актавіс Груп, Ісландія	6	<u>68,86</u> 2,29	<i>Ацекор кардіо</i> , табл. кишковорозч. по 100 мг № 100, ТОВ Науково-виробнича фірма «Мікрохім», Україна	9	<u>41,43</u> 0,41

1	2	3	4	5	6
<i>Клопідогрель</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, ТзОВ «Дослідний завод «ДНЦЛЗ», Україна	3	<u>67.64</u> 2,25	АСК 75 мг (DDD* – 1 табл.)		
<i>Лопірел</i> , табл. в/о, по 75 мг № 90, Актавіс Груп, Ісландія	6	<u>198.31</u> 2,20	<i>Тромбо АСК 75 мг</i> , табл. в/о, кишковорозч. по 75 мг № 30, Валеант Фармасьютикалз, Україна	4	<u>54.57</u> 1,82
<i>Клодія</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Алвоген ІПКО, Люксембург	7	<u>65.49</u> 2,18	<i>Кардіомагніл</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Такеда ГмбХ, Австрія	10	<u>43.03</u> 1,43
<i>Клопідогрел-Тева</i> , табл. в/о, по 75 мг № 90, Тева Фармацевтікал Індустріз Лтд., Ізраїль	7	<u>195.02</u> 2,17	<i>Акард</i> , табл. кишковорозч., по 75 мг № 50, «Польфарма» С.А., Польща	7	<u>61.62</u> 1,23
<i>Плазел</i> , табл., в/о, по 75 мг № 30, МСН Лабораторіс Пвт. Лтд., Індія	5	<u>64.87</u> 2,16	<i>Кардіомагніл</i> , табл. в/о, по 75 мг № 100, Такеда ГмбХ, Австрія	11	<u>87.09</u> 0,87
<i>Платогріл®</i> , табл. в/о, по 75 мг № 28, ТОВ «Кусум Фарм», Україна	8	<u>58.04</u> 2,07	<i>Лоспірин®</i> , табл. в/о, кишковорозч., по 75 мг № 30, ТОВ «Кусум Фарм», Україна	11	<u>25.29</u> 0,84
<i>Атерокард</i> , табл. в/о, по 75 мг № 10, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	10	<u>20.52</u> 2,05	<i>Акард</i> , табл. кишковорозч., по 75 мг № 100, «Польфарма» С.А., Польща	4	<u>80.36</u> 0,80
<i>Атерокард</i> , табл. в/о, по 75 мг № 40, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	11	<u>75.25</u> 1,88	<i>Лоспірин®</i> , табл. в/о, кишковорозч. по 75 мг № 120, ТОВ «Кусум Фарм», Україна	12	<u>71.72</u> 0,59
<i>Атрогрел</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, ПАТ «НВЦ «Борщагівський ХФЗ», Україна	12	<u>54.46</u> 1,82	<i>Кардісейв®</i> , табл. в/о, 75 мг № 50, ПАТ «Фармак», Україна	8	<u>26.25</u> 0,53
<i>Платогріл®</i> , табл. в/о, по 75 мг № 84, ТОВ «Кусум Фарм», Україна	8	<u>153.03</u> 1,82	Комбіновані ЛЗ (АСК – 150 мг) (DDD* – 1 табл.)		
<i>Фламогрель 75</i> , табл. в/о, по 75 мг № 100, Ананта Медікер, Велика Британія	7	<u>163.81</u> 1,64	<i>Магнікор</i> , табл. в/о, форте № 30, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	12	<u>24.48</u> 0,82
<i>Атерокард</i> , табл. в/о, по 75 мг № 70, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	10	<u>110.70</u> 1,58	<i>Магнікор</i> , табл. в/о, форте № 100, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	11	<u>75.01</u> 0,75
<i>Тромбонет®</i> , табл. в/о, по 75 мг № 60, ПАТ «Фармак», Україна	12	<u>94.01</u> 1,57			
Трифлузал (DDD* – 600 мг)			Тиклопідин (DDD* – 500 мг)		
<i>Дісгрел</i> , капс. по 300 мг № 30, Х. Уріак і Компанія, С.А., Іспанія	4	<u>313.31</u> 20,89	<i>Іпатон®</i> , табл. в/о, по 250 мг № 20, ЗАТ Фармацевтичний завод «ЕГІС», Угорщина	6	<u>167.50</u> 8,38

Примітка. * – величина DDD на підставі джерела [14].

Як видно з даних таблиці 1, максимальна вартість DDD (понад 20 грн) притаманна для 2-х ТН клопідогрелю (Плавікс, Коплавікс) та 1 ТН трифлузалу (Дісгрел). Мінімальна вартість DDD (менш ніж 2 грн) характерна для майже 90 % ТН АСК (наприклад, Ацекор кардіо,

Кардіомагніл, Лоспірин, Акард тощо), а також для таких ТН клопідогрелю, як Атерокард, Атрогрел, Платогріл, Фламогрель 75 і Тромбонет. Для інших ЛЗ клопідогрелю та 2-х ТН АСК (Аспірин кардіо, табл. в/о, кишковорозч. по 300 мг № 28 та Аспенорм) вартість DDD була в меж-

ак 2 – 3 грн. Вартість DDD для тиклопідину (Іпатон) становила дещо більше ніж 8 грн.

Дані таблиці 2 показують, що найбільш економічно доступними є ТН АСК, оскільки для більш ніж половини з них вартість DDD менше 1 грн. Вартість DDD для майже усіх ТН клопідогрелю та 9 аналізованих ТН АСК знаходиться в межах 1 – 5 грн. Низька економічна доступність характерна для 2-х ТН клопідогрелю (Плавікс та Коплавікс), а також ТН трифлузалу (Дісгрєн).

Варто зазначити, що серед досліджуваних АА відсутні ЛЗ в 19 матричних полях за співвідношенням

«вартість DDD і кількість ТН АА», зокрема ЛЗ, що характеризувалися би найнижчою вартістю і найвищою кількістю ТН. Співвідношенням «найнижча вартість DDD – середня кількість ТН» і «нижче середньої вартість і середня кількість ТН» характерне для 10 і 9 ТН АСК відповідно. У свою чергу, 22 ТН клопідогрелю вигідно вирізняється за співвідношенням «нижче середньої вартості DDD – найвища кількість ТН».

В аналізованому періоді для 4 ТН клопідогрелю, 10 ЛЗ АСК, ТН тиклопідину та трифлузалу Кліі був меншим 0,15, тобто коливання цін є незначними і ціни коректні відносно споживача (табл. 3). Для 20 ЛЗ

Таблиця 2. Матрична проєкція розподілу досліджуваних антиагрегантів за їх вартістю DDD і кількістю торгових назв

Вартість DDD, грн	Кількість ТН досліджуваних АА				
	найнижча (1 ТН)	нижче середньої (1 – 5 ТН)	середня (5 – 10 ТН)	вище середньої (10 – 20 ТН)	найвища (понад 20 ТН)
Найнижча (до 1 грн)			АСК (10 ТН)		
Нижче середньої (1 – 5 ТН)			АСК (9 ТН)		Клопідогрель (22 ТН)
Середня (5 – 10 грн)	Тиклопідин				
Вище середньої (10 – 20 грн)					
Найвища (понад 20 грн)	Трифлузал	Клопідогрель (2 ТН)			

Таблиця 3. Розподіл антиагрегантів за величиною коефіцієнта ліквідності ціни

Значення коефіцієнта ліквідності ціни, Кліі		
До 0,15	0,16 - 0,49	0,50-0,99
Клопідогрель		
Клопідогрель-Зентіва, табл., в/о, по 75 мг № 30, Зентіва, Чеська Республіка	Коплавікс®, табл., в/о, 75 мг/75 мг № 28, Санофі-Авентіс Україна, Україна	–
Агрель 75 мг, табл., в/о, по 75 мг № 28, Асіно Фарма АГ, Швейцарія та ін.	Плавікс®, табл., в/о, по 75 мг № 28, Санофі-Авентіс Україна (Україна) та ін.	–
Всього: 4 ТН	Всього: 20 ТН	
АСК		
Аспірин кардіо®, табл., в/о, кишковорозч., по 300 мг № 28, Байєр АГ, Німеччина	Кардіомагніл, табл., в/о, по 150 мг № 100, Такеда ГмбХ, Австрія	Кардіомагніл, табл., в/о, по 150 мг № 30, Такеда ГмбХ, Австрія
Аспенорм, табл., в/о, кишковорозч. по 300 мг № 20, ТОВ «Фармекс Груп, Україна та ін.	Кардіомагніл, табл., в/о, по 75 мг № 30, Такеда ГмбХ, Австрія та ін.	Аспірин кардіо®, табл., в/о, кишковорозч. по 100 мг № 28, Байєр АГ, Німеччина та ін.
Всього: 10 ТН	Всього: 4 ТН	Всього: 5 ТН
Тиклопідин		
Іпатон®, табл., в/о, по 250 мг № 20, ЗАТ Фармацевтичний завод «ЕГІС», Угорщина	–	–
Трифлузал		
Дісгрєн, капс. по 300 мг № 30, Х. Уріак і Компанія, С.А., Іспанія	–	–

клопідогрелю та 4 ЛЗ АСК Кліф знаходився у межах від 0,15 до 0,49. Це свідчить про значний розмах цін на вказані ЛЗ і некоректність їх відносно споживача. Для 5 ЛЗ АСК Кліф був вищим 0,5, тобто спостерігалася більш ніж 50 % різниця у цінах.

Таким чином, на момент дослідження ціни на більшість АА були коректними відносно споживачів. Висока цінова конкуренція притаманна 5 ТН АСК (Кардіомагніл, табл., в/о, по 150 мг № 30, Такеда ГмбХ, Австрія; Аспірин кардіо®, табл., в/о, кишковорозч. по

100 мг № 28, Байєр АГ, Німеччина; Ацекор кардіо, табл. кишковорозч. по 100 мг № 100, ТОВ Науково-виробнича фірма «Мікрохім», Україна; Магнікор, табл., в/о, форте № 30 та №100, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна).

Далі ми проаналізували номенклатуру ЛЗ клопідогрелю в рамках урядової програми «Доступні ліки». Встановлено, що реєстр ЛЗ, вартість яких підлягає відшкодуванню, включає 23 ТН клопідогрелю. Результати аналізу їх цін подано в таблиці 4. Як видно з

Таблиця 4. Результати аналізу роздрібних цін на лікарські засоби клопідогрелю в рамках урядової програми «Доступні ліки»

Торгова назва лікарського засобу	Оптовідпущна ціна за упаковку, грн	Роздрібна ціна за упаковку, грн	Розмір відшкодування за упаковку ЛЗ, грн	Сума доплати за упаковку, грн	Частка відшкодування за упаковку ЛЗ, %	Частка доплати за упаковку, %
1	2	3	4	5	6	7
<i>Клопідогрель-Тева</i> табл. в/о, по 75 мг № 90, Тева, Ізраїль	177,30	239,98	178,38	61,60	74,3	25,7
<i>Лопірел</i> , табл. в/о по 75 мг, № 90, Актавіс ЛТД, Мальта	177,30	239,98	178,38	61,60	74,3	25,7
<i>Фламогрель 75</i> , табл. в/о, по 75 мг № 100, Фламінго Фармасьютікалс Лтд, Індія	164,00	221,98	198,20	23,78	89,3	10,7
<i>Атерокард</i> , табл. в/о, по 75 мг № 70, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	102,50	138,74	138,74	0	100,0	0
<i>Медогрель</i> , табл. в/о по 75 мг № 30, Актавіс ЛТД, Мальта	88,32	119,55	59,46	60,09	49,7	50,3
<i>Плагрел</i> , табл. в/о по 75 мг № 30, Д-р Редді'с Лабораторіс Лтд, Індія	84,20	113,97	59,46	54,51	52,2	47,8
<i>Агрель 75 мг</i> ; табл. в/о 75 мг № 28, Ацино Фарма АГ, Швейцарія	81,25	109,98	55,50	54,48	50,5	49,5
<i>Тромбонет</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, ПАТ «Фармак», Україна	71,00	96,10	59,46	36,64	61,9	38,1
<i>Тромбонет</i> , табл. в/о, по 75 мг № 60, ПАТ «Фармак», Україна	88,75	120,13	118,92	1,21	98,9	1,1
<i>Атерокард</i> , табл. в/о, по 75 мг № 40, ПАТ «Київський вітамінний завод»	70,00	94,75	79,28	15,47	83,7	16,3
<i>Клопідогрель-Тева</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Тева, Ізраїль	64,50	87,30	59,46	27,84	68,1	31,9
<i>Лопірел</i> , табл. в/о по 75 мг, № 30, Актавіс ЛТД, Мальта	64,50	87,30	59,46	27,84	68,1	31,9
<i>Нугрел</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, Мікро лабс. Лімітед, Індія	64,00	86,63	59,46	27,17	68,6	31,4
<i>Клопідогрель-Фармекс</i> , табл в/о, по 75 мг № 30, ТОВ «Фармекс Груп», Україна	61,50	83,24	59,46	23,78	71,4	28,6
<i>Клопідогрель</i> табл. в/о, по 75 мг № 30, ТзОВ «Дослідний завод «ДНЦЛЗ», Україна	61,50	83,24	59,46	23,78	71,4	28,6
<i>Клодія</i> , табл. в/о 75 мг № 30, Фарматен С.А, Греція	61,20	82,84	59,46	23,38	71,8	28,2
<i>Плазел</i> , табл. в/о, по 75 мг № 30, МСН Лабораторіс Пвт.Лтд., Індія	58,00	78,51	59,46	19,05	75,7	24,3
<i>Платогрил</i> , табл. в/о по 75 мг № 28, ТОВ «Кусум Фарм», Україна	53,90	72,96	55,50	17,46	76,1	23,9
<i>Платогрил</i> , табл. в/о по 75 мг № 84, ТОВ «Кусум Фарм», Україна	140,00	189,50	166,49	23,01	87,9	12,1

Продовження табл. 4

1	2	3	4	5	6	7
Атрогрел, табл. в/о, по 75 мг № 30, ПАТ «Борщагівський ХФЗ», Україна	52,37	70,89	59,46	11,43	83,8	16,2
Онеклапз, табл. в/о, по 75 мг № 30, Ауробіндо Фарма Лімітед (Юніт III), Індія	45,00	60,91	59,46	1,45	97,6	2,4
Клопідогрель табл. в/о, по 75 мг № 10, ТЗОВ «Дослідний завод «ДНЦЛЗ», Україна	22,96	31,08	19,82	11,26	63,7	36,3
Атерокард, табл. в/о, по 75 мг № 10, ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	19,00	25,72	19,82	5,90	77,0	23,0

даних таблиці 4, такий ЛЗ, як Атерокард табл. в/о, по 75 мг № 70 (виробник ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна), хворі можуть отримати безкоштовно. При придбанні ЛЗ Тромбонет, табл. в/о, по 75 мг № 60 (виробник ПАТ «Фармак», Україна); Онеклапз, табл., в/о, по 75 мг № 30 (виробник Ауробіндо Фарма Лімітед (Юніт III), Індія); Фламогрель 75, табл. в/о, по 75 мг № 100 (виробник Фламінго Фармасьютікалс Лтд, Індія) та Платогрил, табл., в/о по 75 мг № 84 (виробник ТОВ «Кусум Фарм», Україна) споживачі повинні оплатити 1,1%, 2,4%, 10,7%, 12,1% вартості відповідно.

Щодо 2 ЛЗ (Атерокард, табл. в/о, по 75 мг № 40 (виробник ПАТ «Київський вітамінний завод») та Атрогрел, табл. в/о, по 75 мг № 30 (виробник ПАТ «Борщагівський ХФЗ») за урядовою програмою відшкодовується близько 84 % вартості.

При придбанні ЛЗ Клопідогрель-Тева табл. в/о, по 75 мг № 90 (виробник Тева, Ізраїль); Лопірел, табл. в/о по 75 мг № 90 та № 30 (виробник Актавіс ЛТД, Мальта); Клопідогрель-Фармекс, табл в/о, по 75 мг № 30 (виробник ТОВ «Фармекс Груп», Україна); Клопідогрель табл. в/о, по 75 мг № 30 (виробник ТЗОВ «Дослідний завод «ДНЦЛЗ», Україна); Клодія, табл. в/о 75 мг № 30 (виробник Фарматен С.А, Греція); Плазеп, табл. в/о, по 75 мг № 30 (виробник МСН Лабораторіс Пвт.Лтд., Індія); Платогрил, табл. в/о по 75 мг № 28 (виробник ТОВ «Кусум Фарм», Україна); Атерокард, табл. в/о, по 75 мг № 10 (виробник ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна); Тромбонет, табл. в/о, по 75 мг № 30 (виробник ПАТ «Фармак», Україна); Клопідогрель-тева, табл. в/о, по 75 мг № 30 (виробник Тева, Ізраїль); Нугрел, табл. в/о, по 75 мг № 30 (виробник Мікро лабс. Лімітед, Індія) та Клопі-

догрель табл. в/о, по 75 мг № 10 (виробник ТЗОВ «Дослідний завод «ДНЦЛЗ», Україна) пацієнт відшкодовує 20 – 40 % вартості ЛЗ.

Найбільш дорогавартісними для споживача є 3 ЛЗ, а саме: Медогрель, табл. в/о по 75 мг № 30 (виробник Актавіс ЛТД, Мальта); Плагрел, табл. в/о по 75 мг № 30 (виробник Д-р Редді'с Лабораторіс Лтд, Індія) та Агрель 75 мг; табл. в/о 75 мг № 28 (виробник Ацино Фарма АГ, Швейцарія). За них потрібно оплатити майже 50 % вартості.

Таким чином, один ЛЗ з аналізованої групи пацієнти можуть отримати безкоштовно, для 19 ЛЗ відшкодовується 61,9 – 98,9 % їх вартості, а за 3 ЛЗ споживачі повинні доплатити близько половини їх вартості. Частка доплати за упаковку ЛЗ коливається у межах 0 – 49,5 %.

Висновки. 1. Встановлено, що продуктова кон'юнктура АА на момент дослідження сумарно налічувала 62 ТН ЛЗ.

2. Виявлено, що серед АА найбільш економічно доступними є ЛЗ АСК, оскільки для більш ніж половини з них вартість DDD є менше однієї гривні. Низька економічна доступність характерна для 2-х ТН клопідогрелю (Плавікс та Коплавікс), а також ТН трифлузалу (Дісгрел).

3. Аналіз значень коефіцієнта ліквідності ціни засвідчив, що на момент дослідження ціни на більшість АА були коректними відносно споживачів, а висока цінова конкуренція притаманна 5 ЛЗ АСК.

4. У межах урядової програми «Доступні ліки» одну ТН клопідогрелю пацієнти можуть отримати безкоштовно, для 19 ТН відшкодовується 61,9 – 98,9 % їх вартості, а за 3 ТН споживачі повинні доплатити близько половини їх вартості.

АНТИАГРЕГАНТЫ ПРИ ИШЕМИЧЕСКОМ ИНСУЛЬТЕ С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ФАРМАЦИИ

О. Р. Левицкая, Б. П. Громовик

Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого
levytska.oksana@gmail.com, hromovyk@gmail.com

Цель работы. Ситуативный анализ номенклатуры зарегистрированных в Украине антиагрегантов (АА), их продуктовой и ценовой конъюнктуры, а также экономической доступности.

Материалы и методы. Данные из Государственного реестра лекарственных средств (ЛС) Украины, информация с сайта «Аптека online.ua». Рассчитывали коэффициент ликвидности цены (Kliq), стоимость установленной суточной дозы (DDD), анализировали розничную стоимость ЛС клопидогреля в рамках программы «Доступные лекарства».

Результаты и обсуждение. Ситуативный анализ продуктовой конъюнктуры АА позволил установить 32 зарегистрированные торговые названия (ТН) моно- и 2 ТН комбинированных ЛС клопидогреля; 22 ТН моно- и 4 комбинированных ЛС АСК; по одному ЛС тиклопидина и трифлузала. Максимальная стоимость DDD (более 20 грн) характерна для 2-х ТН клопидогреля и одной ТН трифлузала. Минимальная стоимость DDD (менее 2 грн) характерна для почти 90 % ТН АСК, а также для 5-ти ТН клопидогреля. Для 4 ТН клопидогреля, 10 ТН АСК, ТН тиклопидина и трифлузала Kliq был меньше 0,15; для 20 ЛС клопидогреля и 4 ЛС АСК – находился в пределах 0,15 – 0,49, а для 5 ЛС АСК был выше 0,5. Выяснено, что реестр ЛС, стоимость которых подлежит возмещению (в рамках правительственной программы «Доступные лекарства»), включает 23 ТН клопидогреля. Процент доплаты за упаковку ЛС колеблется в пределах 0 – 49,5 %.

Выводы. Установлено, что продуктовая конъюнктура АА на момент исследования суммарно насчитывала 62 ТН ЛС. Выявлено, что среди АА наиболее экономически доступными являются ЛС АСК, поскольку для более чем половины из них стоимость DDD меньше 1 грн. Низкая экономическая доступность характерна для 2-х ТН клопидогреля (плавикс и коплавикс), а также ТН трифлузала (дисгрэн). Анализ значений коэффициента ликвидности цены показал, что на момент исследования цены на большинство АА были корректными по отношению к потребителям, а высокая ценовая конкуренция присуща 5 ЛС АСК. В рамках правительственной программы «Доступные лекарства» одно ТН клопидогреля пациенты могут получить бесплатно, для 19 ТН возмещается 61,9 – 98,9 % их стоимости, а за 3 ТН потребители должны доплатить около половины их стоимости.

Ключевые слова: ишемический инсульт; антиагреганты; социальная фармация.

ANTIPLATELET DRUGS IN THE TREATMENT OF ISCHEMIC STROKE IN THE CONTEXT OF SOCIAL PHARMACY

O. R. Levytska, B. P. Hromovyk

*Danylo Halytsky Lviv National Medical University
levytska.oksana@gmail.com, hromovyk@gmail.com*

The aim of the work. Situational analysis of the nomenclature of registered antiplatelet drugs (APD) in Ukraine, their product and price conditions, and also economic availability.

Materials and Methods. Data from the State Register of Medicinal Products of Ukraine, information from the website "Pharmacy online.ua". The price liquidity ratio (Kliq) and the cost of defined daily dose (DDD) were calculated, and the retail cost of Clopidogrel trade names as the part of state program "Available drugs" was analyzed.

Results and Discussion. The situational analysis of the product condition of APD established 32 registered trade names (TN) of mono preparations and 2 TN of combined medicines of Clopidogrel; 22 mono preparations and 4 combined drugs of Acetylsalicylic acid (ASA); 1 TN of Ticlopidine and 1 TN of Triflusal. The maximum cost of DDD (more than 20 UAH) is typical for 2 TN of Clopidogrel and 1 TN of Triflusal. The minimum cost of DDD (less than 2 UAH) is characteristic for almost 90 % of ASA TN, as well as for 5 Clopidogrel TN. The Kliq for 4 Clopidogrel TN, 10 ASA TN, TN Ticlopidine and Triflusal was less than 0.15; for 20 drugs of Clopidogrel and 4 drugs of ASA – was within the range of 0.15 – 0.49, and for 5 ASA TN was higher than 0.5. It was found that the register of drugs, the cost of which is subject to reimbursement (within the government program "Available drugs"), includes 23 TN of Clopidogrel. The percentage of payment to the full amount for package of medicine varies from 0 to 49.5 %.

Conclusions. It was established that at the time of the study, the total APD condition consisted from 62 TN of medicines. It was revealed that among APD the most economically affordable are ASA TN, because for more than half of them the cost of DDD is less than 1 UAH. Low economic availability is typical of 2 Clopidogrel TN (Plavix and Koplavix), as well as Triflusal TN (Disgren). Analysis of the values of the liquidity ratio of the prices showed that at the time of research, prices for most APD were correct in relation to consumers; and high price competition is inherent in 5 drugs of ASA. Within the government program "Available medicines" patients can receive 1 Clopidogrel TN free of charge, for 19 TN 61.9 % – 98.9 % of their costs are reimbursed, and for 3 TN consumers must pay about half of their cost.

Key words: ischemic stroke; antiplatelet drugs; social pharmacy.

Список літератури

1. Левицька О. Р. Ішемічний інсульт: клініко-фармацевтичні аспекти: монографія / О. Р. Левицька, Б. П. Громовик, А. Б. Зіменковський. – Львів : ТзоВ «Ліга-Прес», 2014. – 223 с.
2. Сучасні принципи діагностики та лікування хворих із гострим ішемічним інсультом та ТІА. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах: наказ МОЗ України № 602 від 03.08.2012 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ішемічному інсульті» [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120803_602.html
3. Агренокс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=4214>
4. Іпатон [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=38551>
5. Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів: Постанова КМ України від 09.11.2016 р. № 863 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/393210>
6. Про забезпечення доступності лікарських засобів : Постанова КМ України від 17.03.2017 р. №152 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/404701>
7. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова КМ України від 27.12.2017 р. № 1080 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1080-2017-%D0%BF>
8. Про затвердження реєстру лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню станом на 22

- січня 2018 року: наказ МОЗ України від 22.01.2018 р. № 111 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-05022018--177-pro-vnesennja-zmin-do-reestru-likarskih-zasobiv-vartist-jakih-pidljagae-vidshkoduvannju-stanom-na-22-sichnja-2018-roku>
9. Адонкіна В. Ю. Оцінка економічної доступності антитромботичної терапії ішемічного інсульту / В. Ю. Адонкіна, О. Я. Міщенко // Клінічна фармація. – 2013. – Т.17, № 1. – С. 8–11.
10. Міщенко О. Я. Клопідогрель у порівнянні з аспірином для вторинної профілактики ішемічного інсульту і смертності у хворих з серцево-судинними захворюваннями: фармакоеконімічний аспект / О. Я. Міщенко, В. Ю. Адонкіна, Ю. К. Терентьєва // Клінічна фармація. – 2014. – Т. 18, № 1. – С. 45–48.
11. Вивчення цінової кон'юнктури вітчизняного ринку антиагрегантів / Є. А. Редькіна, Н. О. Ткаченко, В. В. Гладишев, І. О. Пухальська // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2017. – Т. 10, № 2(24). – С. 207–213.
12. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drz.com.ua/>
13. Громовик Б. П. Менеджмент і маркетинг у : підручник / Б. П. Громовик, Г. Д. Гасюк, О. Р. Левицька ; за ред. д-ра фармац. наук, проф. Б. П. Громовика. – К. : Медицина, 2008. – 752 с.
14. Defined daily dose, DDD [Electronic resources]. – Available from: https://www.whooc.no/atc_ddd_index/?code=B01AC

References

1. Levytska OR, Hromovik BP, Zimenkovsky AB. Ischemic stroke: clinical and pharmaceutical aspects: a monograph [Ішемічний інсульт: клініко-фармацевтичні аспекти: монографія]. Lviv: Ltd "Liha-Press"; 2014. 223 p. Ukrainian.
2. Order of the Ministry of Health of Ukraine "On approval and introduction of medical-and-technological documents for standardization of care in ischemic stroke. Modern principles of diagnosis and treatment of patients with acute ischemic stroke and TIA. Adapted clinical guideline based on evidence» from Aug 03, 2012, №602]. [Electronic resource, Ukrainian]. Available from: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120803_602.html [Accessed July 2018]. Ukrainian.
3. Agrenox [Electronic resource, Ukrainian]. Available from: <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=4214> [Accessed July 2018]. Ukrainian.
4. Ipaton [Electronic resource, Ukrainian]. Available from: <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=38551> [Accessed July 2018]. Ukrainian.
5. Postanova KM Ukrainy vid 09.11.2016 r. №863 [On the introduction of reimbursement of the cost of medicines: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 09.11.2016 № 863. [Electronic resource, Ukrainian]. Available from: <https://www.apteka.ua/article/393210> [Accessed July 2018]. Ukrainian.

6. On ensuring availability of medicines: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 17.03.2017 №152. [Electronic resource, Ukrainian]. Available from: <https://www.apteka.ua/article/404701> [Accessed July 2018]. Ukrainian.
7. On Amendments to certain Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 27, 2017 No. 1080] [Electronic resource, Ukrainian. Available from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1080-2017-%D0%BF> [Accessed July 2018]. Ukrainian.
8. On Approval of the Register of Medicinal Products, the value of which is subject to reimbursement as of January 22, 2018. [Electronic resource, Ukrainian]. Available from: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-05022018--177-pro-vnesennja-zmin-do-reestru-likarskih-zasobiv-vartist-jakih-pidljagae-vidshkoduvannju-stanom-na-22-sichnja-2018-roku> [Accessed July 2018]. Ukrainian.
9. Adonkina VYu, Mishchenko OYa. [Evaluation of economic availability of antithrombotic therapy of ischemic stroke]. Klin Farmats. 2013;17(1): 8-11. Ukrainian.
10. Mishchenko OYa, Adonkina VYu, Terentieva YuK. [Clopidogrel versus aspirin for the secondary prevention of ischemic stroke and mortality in patients with cardiovas-

cular disease: pharmacoeconomic aspect]. *Klin Farmats.* 2014;18(1):45-8. Ukrainian.

11. Redkina YeA, Tkachenko NA, Gladyshev VV, Pukhalskaya IA. [The study of price situation on the domestic antiplatelet market]. *Aktualni Pytannia Farmats i Med Nauky i Praktyky.* 2017;10(2): 207-213. Ukrainian.

12. Derzhavnyi reiestr likarskykh zasobiv Ukrainy [Electronic resource, Ukrainian]. Available from: <http://www.drlez.com.ua/> [Accessed July 2018]. Ukrainian.

com.ua/ [Accessed July 2018]. Ukrainian.

13. Hromovyk BP, Hasiuk HD, Levytska OR. Management and marketing in pharmacy: a textbook. [Менеджмент і маркетинг у фармації: підручник] Kyiv: Medicine; 2008. Ukrainian.

14. Defined daily dose, DDD [Electronic resource]. – Available from: https://www.whooc.no/atc_ddd_index/?code=B01AC [Accessed July 2018].

Отримано 04.06.2018